HIILINIELU
REKISTERI.FI

8.12.2021

Suomen Eduskunta
Ympäristövaliokunta

Rakeistus Oy:n lausunto koskien kompensaatiomarkkinoita

Yleistä: Tämänhetkinen kompensaatiomarkkina on mielestämme erittäin sekava. Alalta puuttuvat sekä kansalliset että kansainväliset ohjaavat tekijät. Mielestämme alalle pitää saada selvempi ohjeistus ja niin sanotut pelisäännöt.

Rakeistus Oy näkee kompensaatiomarkkinoiden markkinoiden kehittämiskohteet seuraavasti:

a. Jotta suomalainen kompensaatiomarkkina voisi kehittyä sekä aidosti olla auttamassa ilmastotyössä, tulisi suomalaisen kompensaatiopalvelun tarjoama suomalaisten metsien hiilinielujen lisääntymiseen johtava kompensaatio olla vähintään yhtä hyväksyttävä kuin kansainvälisillä markkinoilla kaupattava päästövähennyksiin perustuva kompensaatiokauppa. Problematiikka liittyy olennaisesti keskusteluun, jota käytetään kaksoislaskennasta, ja josta johtuen osa suomalaisista yrityksistä ja organisaatioista eivät rohkene kompensoida edes laadukkaissa ja todennetuissa suomalaisissa kompensaatiopalveluissa.

b. Valtioiden välinen keskustelu hiilinieluista pitäisi johtaa konkreettiseen malliin, jossa tehdyt kompensaatiotoimenpiteet raportoitaisiin ja niistä muodostettaisiin valtiotason hiilinielujen kokonaisuus. Termi ”kaksoislaskenta” pitäisi myös avata ja sen yhteydessä selventää, että se ei voi olla esteenä hiilensidonnalle, joka toteutetaan suomalaisissa tai muunkaan maan metsissä tai hiiliviljelyssä.

c. Kun kompensaatiolla lisätään hiilinieluja, niissä tulisi toteutua ns. **lisäisyysehto**, kuten esimerkiksi ISO 14064-2:2019 kasvihuonekaasujenpäästöjen vähennysstandardi vaatii. Esimerkiksi Hiilinielurekisterissä toteuttamassamme kompensaatiomallissa lisäisyys tapahtuu tuhkalannoittamalla metsiä, minkä aikaansaaman kasvun nopeutuminen tuottaa lisähiilinieluja - mitä ei toteutuisi ollenkaan ilman maaperää tervehdyttävää tuhkalannoitusta ja sitä seuraavaa parantunutta metsän monimuotoista kasvua. Toimenpide myös tukee biodiversiteetin parantumista, koska tuhkalannoituksen tuoma kalkitusvaikutus korjaa metsämaaperän PH tasoa 1–3 yksikkö, maaperästä riippuen.

d. Hiilinielurekisterin palvelussa vaadittavalla tuhkalannoituksella on iso potentiaali tuotta Suomen metsiin lisähiilinieluja. Mikäli kaikki suomessa syntyvä biopohjainen tuhka käytettäisiin potentiaalisiin tuhkalannoitus kohteisiin, sillä voidaan lisätä hiilen sidontaa vuosittain jopa 6–8 miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttitonnia. Tällä hetkellä suurin osa tuhkasta menee muuhun käyttöön kuin metsälannoitukseen (kaatopaikka, maanrakennus), jolloin kaikki tuhkan sisältämät ravinteet jäävät hyötykäyttämättä. Tämän ohjattavuutta voisi tehostaa esimerkiksi **verotuksella**:
Metsälannoitekelpoinen tuhka olisi aina vapaa jäteverosta, mutta muuhun käyttöön sillä olisi korkeampi jätevero, joka tulisi tuhkantuottajan maksettavaksi.

e. **Mitattavuus, varmentaminen ja todentaminen**. Nyt markkinoilla olevista kansainvälisistä kompensaation tuottajista monellakaan (yhdelläkään?) ei ole kompensaation mittausta, varmennusta eikä todentamista. Mielestämme organisaatioiden/yksityishenkilöiden kompensaatiomarkkinoita kohtaan tuntemaa epäluotettavuutta lisää se, että kompensaation ostaja ei voi mitenkään varmistua, että hänen maksamansa kompensaatio todella toteutuu. ISO 14064-2:2019 -standardi vaatii, että kompensaationa käytettävä kohde, esimerkiksi metsän hiilinielu, mitataan ja mittaustapa varmennetaan. Tämän jälkeen kohdetta seurataan ja uudelleen mitataan viimeistään kompensaation säilyttämisajan lopussa, jotta voidaan luotettavasti mittaustuloksiin perustuen todentaa lopullinen toteutuma.

   Myös kompensaatiopalveluiden tuottajilta vaadittava toiminnan auditointi ja standardin mukaisesta toiminnasta saatava sertifikaatti selkeyttäisivät kompensaationostajan ostopäätöstä. Näin ollen ostaja voi luottaa siihen, että nämä sertifioidut toimijat toimivat tietyn sertifikaatin vaatimusten pohjalta.

   Kompensaatiopalveluiden eri toimintamalleista, standardeista sekä sertifikaateista voisi tehdä kuluttajille suunnatun **ohjeistuksen**, johon perehtymällä kompensaation ostaja saa lisätietoa ja varmuutta siihen, mitä hän on ostamassa, mitä hän sen mukana on saamassa ja millä tavalla mikäkin toimija varmentaa, todentaa ja mittaa myymänsä kompensaation.

f. Suomen metsien lisähiilinielujen toteutumisen esteistä **verotus** on yksi suurimmista.
   Verotusta pitää selventää ja antaa paremmat ohjeet siihen, miten metsänomistajia tullaan tulevaisuudessa käsittelemään niin sanotun ylläpitokorvauksen verotuksen osalta. Ylläpitokorvausta metsänomistajat

saavat kompensaatiopalvelun tarjoajalta, korvauksena siitä, että metsänomistajat luovuttavat metsiään käytettäviksi kompensaatiotarkoituksissa ja säilyttävät niitä sopimuskauden ajan. Tällä hetkellä verottajalta on yhden lauseen ohjeistus, että ylläpitokorvausta käsitellään maatalouden tulona. Tämä on ongelma, sillä suurimmalla osalla yksityisistä metsänomistajista ei ole maatalouden tuloja. Näin ollen metsänomistaja ei pysty hyödyntämään tätä omassa verotuksessaan. Olemme jo muutamissa keskusteluissa tuoneet esille vaihtoehdon, että metsissä tapahtuva kompensaatio ja siitä maksettava korvaus metsänomistajalle pitäisi olla verotuksellisesti metsäverotuksen piirissä. Tämä yksinkertaistaisi metsänomistajan kustannuksia sekä byrokratiaa. Toiseksi olemme esittäneet, että vauhdittaaksemme suomalaisten metsänomistajien toimia hiilinielujen lisäämiseksi tämä tulo olisi jollakin aikajaksolla verovapaata tuloa. Näin valtion taholta tuettaisiin hiilinielujen tuottamista, kuten tuettiin muun muassa tuulivoimahankkeita niiden alkuvaiheessa. Liitteenä veroasiantuntiamme Verona Oy:n lausunto koskien metsänomistajalle maksettavan ylläpitokorvauksen verotuksesta.

g. **Lisäksi:** Voisiko vapaaehtoinen päästökompensaatio olla vastikkeellinen osa virallista päästökauppaa? Voisiko tämä ohjata esimerkiksi energiateollisuutta paremmin päästöttömän energian tuottamiseen.

Oulussa 8.12.2021

Kimmo Piippo
Toimitusjohtaja
Rakeistus Oy